

# منابع آب و طرح مدیریتی برای دوران خشکسالی

دکتر یوسف حسن زاده، استاد دانشکده مهندسی عمران، دانشگاه تبریز

اتابک فیضی، دانشجوی کارشناسی ارشد مهندسی عمران-آب، دانشکده مهندسی عمران، دانشگاه تبریز

Email: [yhassanzadeh@Tabrizu.ac.ir](mailto:yhassanzadeh@Tabrizu.ac.ir)

Fax: ۰۴۱۱-۳۳۴۴۲۸۷ Tel: ۰۴۱۱-۳۳۴۱۲۴۱

## چکیده

خشکسالی حالت غیر عادی کمبود آب یا رطوبت است و در یک عبارت کلی خشکسالی به کاهش بارندگی و کمبود منابع آب اطلاق می شود. مسائل مدیریت خشکسالی به طور قطع به عنوان یکی از مهمترین چالش های مدیریتی آب در عصر حاضر است. در این مقاله به مدیریت منابع آب به عنوان ابزاری برای آماده سازی کلی برای کم کردن تبعات ناشی از خشکسالی اشاره شده است. همچنین به صورت مختصر به تجربه های گذشته و موفقیت آنها در بررسی مساله و کاهش اثرات خشکسالی اشاره می شود و سپس پیشنهاداتی با توجه به محدودیت های موجود ارائه می گردد. از طرفی مباحث آموزش همگانی در برخورد با خشکسالی و چگونگی مقابله با آن به عنوان یک راه کار موثر، بحث میشود.

واژه های کلیدی: خشکسالی، مدیریت منابع آب، آموزش همگانی

## مقدمه

خشکسالی در کشور ایران به صورت یک مساله طبیعی در آمده و هر ساله بخشهایی از کشورمان با درجات مختلف تحت تاثیر این پدیده قرار می گیرند. این امر به دلیل قرار گرفتن ایران در روی کمربند خشک و نیمه خشک زمین است که متوسط بارندگی سالانه آن حدود ۲۶۰ میلیمتر است. اگرچه سطح بارندگی پایین، مشکلاتی را ایجاد می کند، اما مسائل مربوط به تبخیر زیاد از سطح زمین نیز عامل فزاینده مشکلات است. در سالهای اخیر گزارش های زیادی از دوره های خشکسالی با درجه بالا، ارائه شده است. (Eslami 2000) [۱]. خسارات ناشی از این امر در کشور ایران بالغ بر میلیارد دلار تخمین زده می شود. البته مسائل جنبی دیگر هم نظیر بیماری های گوناگون، از دست دادن شغل، مهاجرت و ... مطرح است.